

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XI, брой 12, м.декември 2018 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

Новини – стр.1 – стр.7

Проекти и програми – стр.7 – стр.9

<http://buletin.nfri.bg/>

НОВИНИ

Отбелязваме Международния ден на хората с увреждания

На 3 декември се отбелязва Международният ден на хората с увреждания, който напомня на цялото общество и на институциите, че е необходимо да бъдат предприемани постоянно по-ефективни действия за гарантиране на достъпа на неравнопоставените граждани до обществени пространства, образование и работа.

Посланията на този ден са различни, защото и политиките по отношение на хората с увреждания имат много лица. Предизвикателството на днешния ден е всички, които говорят и обсъждат проблемите на хората с увреждания, да слагат ударението върху човека и неговата индивидуалност и лично достойнство, а не върху увреждането му. Това е европейският модел на политики към и за хората с увреждания, който и България трябва да

следва. За съжаление, днес хората с увреждания се сблъскват с най-много трудности, когато се опитват да реализират правата си. Основна цел на политиките за хората с увреждания е да се създават условия те да имат същия индивидуален избор и контрол над живота си, както хората без увреждания.

В световен мащаб около 15% от населението на земята или над 1 милиард души имат някаква форма на увреждане.

По данни на Националния статистически институт (НСИ) в България почти половин милион българи получават различни форми на помощ и подкрепа от държавата заради трайни увреждания и намалена работоспособност.

НФРИ се присъединява към отбелязването на 3 декември като Международен ден на хората с увреждания. В своите застъпнически усилия федерацията винаги се е обявявала за повече по-достъпни работни места за хора с увреждане.

Законът за личната помощ е приет

Парламентът прие окончателно промените в Закона за личната помощ, който е част от новата нормативна уредба за хората с увреждания.

Новият нормативен акт ще влезе в сила на 1 януари 2019 година, а лична помощ по него ще се отпуска от 1 септември догодина. За следващата година социалното министерство ще разполага 437 млн. лв. за политики в помощ на хората с увреждания. Право на помощ по новия закон ще имат до края на 2020 г. възрастните с 90% и над този процент намалена работоспособност с чужда помощ, а също и децата с над 50% с чужда помощ и с над 90% без чужда помощ.

Часовете, за които държавата ще плаща на асистентите, ще зависят от степента на увреждането, определена в ТЕЛК – от 15 до 168 часа месечно. Заплатите на личните асистенти през 2019 г. ще е равна на минималната, а с годините ще се увеличава. Коефициентът на нарастване през 2020 г. е 1.2.

Някои аспекти във връзка с новите ЗХУ и ЗЛП

Във връзка с многобройните запитвания относно заплащането по новите закони - за хората с увреждания и за личната помощ и новия ред, представяме схематично информацията по въпросите.

За финансовата подкрепа по Закона за хората с увреждания Финансовата подкрепа от 01.01.2019 г. ще се изплаща на всички хора на база степен на увреждане по ЕР ТЕЛК (над 50%). Тя обединява досегашните интеграционни добавки (изплащани от АСП) и т. нар. инвалидни добавки (25% от соц. пенсия за инвалидност като втора пенсия, изплащани от НОИ). Тези добавки ще бъдат служебно прекратени от 01.01.2019 г. и трансформирани в част финансовата подкрепа по новия ЗХУ, която ще се изплаща от Агенцията за социално подпомагане. Заявления няма да се подават от лицата, които досега са получавали интеграционни добавки. Единствено лицата, които не са получавали досега такива, ще трябва да подадат заявление до АСП за да получават пълния размер на финансовата подкрепа. За това ще съдействат и АСП и БГ пощи. Макар и

в закона да не е записано това подаване на заявления, на практика няма как да не се подават такива. Поради различния ред на изплащане на добавките и пенсиите, всъщност през януари много пенсионери ще получат по-малки пенсии (намалени с размера на инвалидната добавка), но тези пари реално не се „отрязват“, те ще ги получат през февруари с изплащането на финансовата подкрепа, т.е. няма да има ошетенни. Тук си заслужава да се напомни, че при предпоследните варианти на ЗХУ финансовата подкрепа следваше да влезе в сила от 01.06.2019 г, а приетия закон регламентира отпускането ѝ от 01.01.2019 г.

В случай, че получаваната досега сума от горните добавки е по-голяма от новата финансова подкрепа, ще се получава по-големия размер. По този начин от 1 януари 2019 г. всички хора с трайни увреждания, които са над 18 години, ще имат право на нов вид месечна финансова подкрепа. Помощта е регламентирана в новия Закон за хората с увреждания, обнародван в бр. 105 на Държавен вестник от 18.12.2018 г., и ще замени досега изплащаните на лицата добавки за социална интеграция, както и социалната пенсия за инвалидност, когато същата се изплаща към друг вид пенсия. Размерът на финансовата подкрепа ще зависи от степента на увреждане и ще се определя и актуализира спрямо линията на бедност в България, определена с Постановление на Министерския съвет за съответната година. За 2019 г. линията на бедност в България е 348 лв.

Месечната финансова подкрепа ще се изплаща от Агенцията за социално подпомагане (АСП) до края на месеца, следващ месеца, за който се полага, по избрания от лицата начин – чрез пощенските клонове или по банков път. Очакванията са, че тя ще се получава от над 600 000 души – с около 100 000 повече в сравнение с тези, които към момента получават добавки за социална интеграция. За хората със степен на увреждане от 50 до 70,99% месечната финансова подкрепа ще е 7% от линията на бедност или 24,36 лв. за 2019 г. За хората със степен на увреждане от 71 до 90% нейният размер ще е 15% от линията на бедност или 52,20 лв. За хората със степен на увреждане над 90% финансовата подкрепа ще е 25% от линията на бедност или 87 лв. За хората с над 90% степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават пенсия за инвалидност поради общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест новата помощ ще е равна на 30% от линията на бедност или 104,40 лв. Най-висок размер на финансова подкрепа ще получават хората с над 90% степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават социална пенсия за инвалидност. За тази група новият вид месечна помощ през 2019 г. ще е 57% от линията на бедност, което прави 198,36 лв. Предвидената в Закона за хората с увреждания трансформация на социалните пенсии за инвалидност, изплащани към друг вид пенсия от Националния осигурителен институт (НОИ) в размер на 25 на сто, в месечна финансова подкрепа, ще засегне около 336 хил. пенсионери. Считано от 01.01.2019 г., този вид пенсии ще бъдат служебно прекратени от НОИ, след което институтът ще изпрати на всеки засегнат пенсионер писмено разпореждане с размера на пенсията, която остава дължима. Прекратените по този ред пенсии стават част от новата месечна финансова подкрепа, която от 2019 г. ще се плаща от АСП, като размерът ѝ не може да бъде по-нисък от размера на прекратената социална пенсия.

Прекратяването не засяга социалните пенсии за инвалидност, които се изплащат като самостоятелна пенсия на лицата.

Хората, които към момента получават месечна добавка за социална интеграция, ще получават новата финансова подкрепа, без да е необходимо да подават нови заявления в дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП).

Лицата, които са получавали прекратената от 01.01.2019 г. социална пенсия за инвалидност, изплащана към друг вид пенсия, но не получават месечна добавка за социална интеграция, ще трябва да подадат заявление в ДСП по настоящия си адрес не по-късно от 31 март 2019 г., за да им бъде отпусната новата месечна финансова подкрепа, считано от 1 януари 2019 г.

Заявление-декларация в ДСП по настоящ адрес трябва да подадат и лицата, които получават месечна добавка за социална интеграция за наем на общинско жилище, тъй като от 1 януари 2019 г. сумата ще се отпуска под формата на целева помощ и ще се превежда директно на общините.

Повече информация, свързана с предстоящите промени, гражданите могат да получат в дирекциите „Социално подпомагане“ по настоящ адрес, пощенските клонове и териториалните поделения на НОИ, съобразно тяхната компетентност.

Относно Закона за личната помощ – основни моменти:

1. За личен асистент до 31.12.2020 г. ще могат да кандидатстват хората с над 90 % ТЕЛК с ЧП; децата с над 50% ТЕЛК с ЧП, децата с над 90% ТЕЛК без ЧП
2. Кандидатстването по ЗЛП ще започне от 01.04.2019, но след изготвяне на индивидуална оценка по ЗХУ
3. Лична помощ по този закон ще започне да се предоставя от 01.09.2019
4. До 01.09.2019 програмите за личен/ социален асистент, дом. помощник ще се ползват по досегашния ред.
5. Ако лицето или детето с над 90% по ЕР на ТЕЛК не кандидатства по ЗЛП, то продължава да си получава добавката за чужда помощ или респ. сумата по чл. 8д от ЗСПД по досегашния ред
6. Ако лицето/детето кандидатства за ЛП по ЗЛП, добавката за чужда помощ или част от сумата по чл. 8д (в размер до 380 лв), се пренасочва служебно за заплащане на личната помощ, като лицето попълва декларация за това. Лицето може да избере да не ползва лична помощ, въпреки, че му е определена по оценка.
7. Заплащането на асистентите ще е по трудов договор и нето ще е: 435 лв за 2019 г., 568 лв за 2020 г, 706 лв за 2021 г, при така заложените нива на МРЗ. При наличие на стаж, ще се добавя и % „клас“ съгласно КТ.

Участие на НФРИ в два регионални форума за социално предприемачество

В периода м.ноември – м.декември 2018 г. се проведеха регионални форума за социално предприемачество за стимулиране и популяризиране на дейността на социалните предприятия и кооперации, които предоставят локално своите продукти или услуги.

За пореден път в рамките на тази година, в която страната ни бе председател на Съвета на ЕС, България е домакин на значими събития в областта на социалната и

солидарна икономика, което я превръща в притегателен център за дискусии и обмяна на опит в тази област.

НФРИ и другите работодателски организации на предприятия и кооперации за хора с увреждания активно работят за реализиране на дейности и инициативи, които имат потенциала да влияят върху вземането на решения и формирането на политики, водещи до подобряване качеството на живот на хората с увреждания чрез разгръщането потенциала на социалните предприятия.

Регионалните форуми целят идентифицирането и популяризирането на социалното предприемачество сред местната общност и превръщането в традиционна проява, която да се развива постепенно, обхващайки всички региони в България. Това са първите регионални форуми, извън Европейският ежегоден панаир в Пловдив, организирани на месно ниво за популяризиране на стоките и услугите произведени и предоставяни от социалните предприятия за хора с увреждания в България.

Участие в проявите в двата форума взеха представители на общините в региона, регионалните представителствана държавните институции, ангажирани с провеждането на държавната политика за развитие на социалното предприемачество, представители на научните среди и местната общност, работодатели, академични среди, граждани от регионите.

❖ Регионален форум за социално предприемачество на 11-13 декември 2018 г. в гр.София, зала Универсиада.

Форумът включваше три събития:

- Изложение-базар на стоки и услуги на социалните предприятия и кооперации, открито от министъра на труда и социалната политика Бисер Петков. В изложението-базар участие взеха социални предприятия, в това число специализирани предприятия от системата на НФРИ – ГИП – София ЕООД, Мир-И ЕООД – Етрополе, Глобал Консулт БГ ЕООД – София, Ния Милва ЕООД – Хасково, ТобексКо ЕООД – София, Лозана ЕАД – София и Велдия Дизайн ЕООД - София.
-

- Кръгла маса на тема „Особености на развитието на социалната икономика в екосистемата на големия град” на 12.12.2018 г. в УНСС.

Заместник-министърът на труда и социалната

политика Султанка Петрова откри кръглата маса. В нея взеха участие НПО, представители на МТСП, Областната администрация на област София-град, Столична община, научните среди, социални предприятия и местната общност.

Социалните иновации и партньорствата са изключително важни за развитието на социалната икономика и социалното предприемачество. Те дават тласък за решаването на възникнали социални проблеми по иновативен начин. Без съвместни действия на различни равнища, без споделена отговорност, без насърчаване на социалните иновации в решаването на социални проблеми, реалните и качествени резултати биха били ограничени като ефект и приложно поле, заяви зам.-министър Петрова.

- Научно-практическа конференция „Социални иновации и научно-приложни аспекти на социалната икономика” на 13.12.2018 г. в УНСС, открита от зам.-министър Петрова.

Конференцията се състоя като част от Регионалния форум за социално предприемачество, а основен фокус на дискусиите бяха организацията, стратегическото управление, финансирането и развитието на човешките ресурси при социалните предприемачи.

- ❖ Регионален форум за социално предприемачество на 9-11 ноември 2018 г. в гр.Варна, в зала Пресцентър на Фестивалния и конгресен център.

Форумът се проведе с две събития – изложение-базар на стоки и кръгла маса в два панела „Социално предприемачество, социална цел, социална добавена стойност” и „Регионални предизвикателства пред развитието на социалната икономика”.

МТСП връчи годишните национални награди за социални иновации

Министерството на труда и социалната политика връчи за четвърта поредна година годишните национални награди за социални иновации.

В церемонията участваха министърът на труда и социалната политика Бисер Петков и заместник-

министрите Султанка Петрова, Зорница Русинова и Лазар Лазаров.

В края сме на година, в която беше направено много за насърчаване на социалното предприемачество, социалната и солидарна икономика, трудовата интеграция и заетостта на хората с увреждания и от уязвими групи, каза министър Петков при откриването на събитието. Той награди победителите в конкурса за разработване на графичен знак „Продукт на социално предприятие“, организиран от МТСП и Националната художествена академия. Съгласно Закона за предприятията от социалната и солидарна икономика всеки продукт на социално предприятие ще бъде обозначен с този знак. Победител в конкурса стана Ивайло Тодоров.

Заместник-министър Султанка Петрова връчи годишните награди за социални иновации, свързани със заетост. Първото място в тази категория спечели социалното предприятие „Хартиен свят – Две могили“. На второ място се класира ТПК „Родина“, а на трето „Дибико“ ЕООД.

Заместник-министър Зорница Русинова награди призьорите в категорията за социални иновации, свързани със социалното включване. Първа награда заслужи компанията „Солвей Соди“. Второ място спечели фондация „Промяната“, а трето – Централен кооперативен съюз. Отличията в категорията „Социален продукт и социално иновативни услуги“ връчи заместник-министър Лазар Лазаров. Победител стана проект Jedi. На второ място се класира Михаил Христов, а на трето – „Зера Ера“ ЕООД.

Връчването на наградите беше част от официалното откриване на изложение на социални предприемачи в зала „Универсиада“ в София.

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

Работен обяд с участници в пилотното обучение по социално предприемачество

НФРИ организира работен обяд в градовете София на 29 ноември, Благоевград на 30 ноември и Бургас на 10 декември т.г. за набиране на пилотиращи участници в обучението по социално предприемачество INNOVENTER.

Обучителите доц.-Маргарита Бакрачева, Елеонора Негулова и Цветка Петралийска представиха предстоящото обучение по проекта INNOVENTER. Бяха споделени инициативи и опит на бъдещите участници в пилотирането, както и се представиха допълнителни уточнения свързана с логистиката по обучението.

Срещите са част от изпълнението на проект INNOVENTER, финансиран от Програмата БАЛКАНИ-СРЕДИЗЕМНО МОРЕ 2014-2020.

Нова платформа стимулира заетостта на хора с увреждания

На 18 декември 2018 г. в гр.София се проведе Конференция за представяне на най-новата услуга на Балкански институт по труда и социалната политика JobCare - Специализирана подкрепа за заетост на хора с увреждания. Услугата е разработена по Проект: “Транснационално сътрудничество за подкрепена заетост и виртуален пазар на труда за хора с увреждан/ия”, финансиран по процедура № BG05M9OP001-4.001 Транснационални и дунавски партньорства за заетост и растеж, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Участие в работата на конференцията взе зам.-министър Русинова, представители на НПО, държавни институции, медии, работодатели, хора с увреждания. Председателят на НФРИ Е.Тодорова и специализирани предприятия от федерацията взеха участие в закриващата конференция.

Самостоятелната трудова заетост на хората с увреждания е пътят, по който трябва да вървим, за да ги интегрираме на пазара на труда. Това заяви заместник-министърът на труда и социалната политика Зорница Русинова при откриването.Тя цитира данни, според които едва 15% от хората с увреждания работят.

Основната цел на проекта е в България да бъде въведена оценка на професионалната пригодност на хората с увреждания и да бъде създадена иновативна платформа за синергия на търсенето и предлагането на работа за хора с увреждания. Платформата ще съдържа централизирана база данни и ще разработи инструмент за търсене на подкрепена заетост. „Надеждата ни е да докажем, че човекът с увреждане е добър работник – това е скритата ни цел“, коментира Иван Нейков, директор на Балканския институт по труда и социалната политика.

Job Care (www.job-care.bg) помага на хората със специфични потребности да станат видими за бизнеса и успешно да се интегрират на пазара на труда. Експертите от „БИТСП-проектни консултанти“ и Балканския институт по труда и социалната политика, които администрират платформата, са си поставили амбициозната задача тя да привлече повече от 120 000 кандидати за работа с увреждания. На работодателите пък се предоставя възможност да търсят и намират подходящи служители със специфични потребности, без да напускат офиса си.

Job Care цели да улесни контакта между работодатели и търсеци работа с увреждания, като им предоставя не само място за директна среща в интернет, но и услуги, които улесняват адаптацията и на двете страни към съвместната работа.

На www.job-care.bg работодателите могат да публикуват обяви за конкретни позиции, подходящи за хора с увреждания, както и да търсят служители сред регистрираните на сайта кандидати за работа. Те имат достъп също до експертна помощ при оценката на професионалната пригодност на потенциални служители, при оценката, редизайна и адаптирането на работно място за човек със специфични нужди. Екип от специалисти ще предлага също коучинг за работодатели и служители.

Освен че е място, където търсещите работа хора с увреждане рекламират уменията си, Job Care дава възможност на кандидатите за работа да се свържат директно с потенциален работодател. Те получават безплатно допълнителна подкрепа под формата на

оценка на професионалната пригодност, професионално ориентиране, трудовоправни консултации.

Job Care е най-новата услуга на „БИТСП-проектни консултанти“ ООД в сътрудничество с Балканския институт по труда и социалната политика. Експертите на двете организации вече близо 20 години работят по проблемите на заетостта на хората с увреждания. На базата на своя опит те познават в детайли потребностите и възможностите на групите със специфични потребности като потенциални и реални участници на пазара на труда, както и нуждите от работна ръка, но и притесненията на работодателите от наемането на такива хора.

„Хората с увреждания в България имат огромен неизползван трудов потенциал. При целенасочена подкрепа още около 120 хил. човека могат да започнат да работят“, каза при представянето на Job Care Йордан Димитров – управител на „БИТСП-проектни консултанти“. Той цитира данни на Евростат и Националния статистически институт, според които българите в работоспособна възраст с трайни увреждания са над 465 хиляди. Едва 31% от тях работят, 5-6% са регистрирани като безработни. Най-много са неактивните – 65%. За сравнение средно за ЕС заетите са около 47%, като за страни като Швеция и Финландия този процент е над 60. В Швейцария 69% от хората с увреждания работят.

Операция „Умения“ по ОПРЧР ще дава възможност за специфични обучения според собствените програми на фирмите

През 2019 г. предстои старта на операция „Умения“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, по която работодателите ще имат възможност да правят обучения на служителите си според собствените си програми. Бюджетът на схемата е 30 млн. лв. Операция „Умения“ ще даде възможност в един работодателски проект едновременно да бъдат комбинирани професионална квалификация, ключови умения и специфични обучения. Чрез нея се стремим да подпомогнем българския бизнес.

От друга страна схема „Младежка заетост“ по ОПРЧР е постоянно отворена чрез Бюрата по труда за кандидатстване от работодателите. Чрез нея над 15 000 младежи са намерили работа, като 60 процента от тях са останали да работят при същия работодател.

Статистиката сочи, че около 30 000 български младежи учат в Европа. Най-голям процент от тях са в Германия, Холандия и Великобритания. За привличане на потенциала им, МТСП предвижда организацията на трудови борси.

С пожелания за успешна седмица,
екипът на НФРИ